

شناسایی عوامل مؤثر، راهبردها و پیامدهای توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان جوان تربیت‌بدنی آموزش و پرورش ایران

چکیده

هدف از تحقیق حاضر، شناسایی عوامل مؤثر، راهبردها و پیامدهای توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان جوان تربیت‌بدنی آموزش و پرورش ایران بود. روش تحقیق حاضر، با رویکرد کیفی به روش داده بنیاد است که از نظر هدف کاربردی و از نظر جمع‌آوری اطلاعات به صورت میدانی انجام گرفت. جامعه آماری تحقیق حاضر، شامل معلمان تربیت‌بدنی آموزش و پرورش بودند که ۴۶ نفر از میان آن‌ها به صورت نمونه‌گیری هدفمند - گلوله برفی انتخاب شدند. ابزار تحقیق، مصاحبه نیمه ساختاری بود که تا مرحله اشباع نظری ادامه یافت. برای روایی و پایایی تحقیق، از روش مقبولیت، انتقال‌پذیری و تأیید پذیری استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها جهت کدگذاری باز، محوری و گزینشی از رویکرد کیفی گراند تئوری (تئوری زمینه‌ای) استفاده شد و با تحلیل خط به خط مصاحبه‌ها، کدگذاری باز انجام گرفت. بر اساس کدهای باز شناسایی شده، کدهای محوری شکل گرفتند و به کمک کدگذاری انتخابی مدل نظری توسعه پیدا کرد، سپس مدل پارادایمی با نظر خبرگان مورد تأیید قرار گرفت. نتایج کدگذاری باز حاکی از آن بود که ۱۷۵ کد در پنج محور شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبرد و پیامد در قالب ۴۶ مفهوم و ۱۷ مقوله‌ی مرتبط با پوشش مدل توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شناسایی شدند. توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی، منجر به رشد و توسعه ورزش دانش‌آموزی می‌شود.

واژه‌های کلیدی: اخلاق، معلمان تربیت‌بدنی، اخلاق حرفه‌ای، مدل پارادایمی، نظریه داده بنیاد، رویکرد فرهنگی.

Coverage a model for developing the professional ethics of physical education young teachers in Iran

Abstract

The purpose of this study was to identify the effective factors, strategies and consequences of developing the professional ethics of physical education young teachers in Iran. The method of the present study is a qualitative approach to the data method that was applied in terms of purpose and in terms of data collection in the field. The statistical population of the present study included physical education teachers, 46 of whom were selected by snow-sampling. The research tool was a semi-structured interview that continued until the stage of theoretical saturation. Acceptability, transferability and verification methods were used for validity and reliability of the research. Data analysis for open, axial and selective

coding, the qualitative approach of grounded theory (grounded theory) was used and open coding was performed by line-by-line analysis of interviews. Based on the identified open codes, axial codes were formed and with the help of selective coding, a theoretical model was developed, then the paradigm model was approved by experts. The results of open coding indicated that 175 codes were identified in the five axes of causal conditions, contextual conditions, intervening conditions, strategy and outcome in the form of 46 concepts and 17 categories related to the coverage of the professional ethics development model of physical education teachers. The development of the professional ethics of physical education teachers leads to the growth and development of student sports.

Keywords: Ethics, physical education teachers, professional ethics, paradigm model, foundation data theory, Cultural approach.

مقدمه

امروزه با توجه به اینکه ورزش به عنوان یک مبحث مهم در محافل مختلف مورد توجه است می تواند ابزاری کارآمد و پدیده ای منحصر به فرد در جهت ایجاد جامعه ای پویا و شاداب و رفع بسیاری از بحران های اخلاقی، اجتماعی، فرهنگی و حتی اقتصادی و سیاسی در جامعه باشد. در این راستا، بسیاری از متفکران معتقدند که ورزش در رشد فردی و اجتماعی تأثیر داشته و ورزش هر جامعه، همچون آیین هایی انعکاس دهنده فرهنگ، خوبی ها و بدی های آن جامعه است به رغم آنکه ورزش این قابلیت را دارد که در اکثر مقوله های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و علمی ایفای نقش نماید و به راستی در جهان کنونی کمتر پدیده ای را می توان یافت که از چنین ویژگی و قابلیت برخوردار باشد. باین حال این پدیده جهانی امروزه با چالشی جدی روبه روست که به راحتی نمی توان از آن گذر نمود و این چالش کمرنگ شدن مقوله اخلاق در کلیه ابعاد جامعه بزرگ ورزش از جمله معلمان، ورزشکاران، مربیان، داوران و مدیران و کارکنان مدارس و سازمان های ورزشی است (ندایی و علوی، ۱۳۸۷: ۱۹۵). تربیت بدنی، فرایند آموزشی است که در آن از فعالیت جسمانی به عنوان راهی برای کمک به دانش آموزان به منظور کسب مهارت، آمادگی، دانش و نگرش مثبت در راستای رشد مطلوب، کسب سلامت عمومی و به حداکثر رساندن فرصت ها برای اجرای فعالیت های بدنی استفاده می شود. در جهت پیشبرد اهداف درس تربیت بدنی، معلمان ورزش نقش مهمی دارا می باشند. این افراد به عنوان ارکان اجرایی ورزش در مدارس، می بایستی در بالاترین سطح عملکردی خود باشند (کریلو^۱ و

^۱. Criollo

همکاران، ۲۰۲۱: ۸۹). همچنین معلمان تربیت‌بدنی، مسئول رشد جسمی، روانی، شناختی، عاطفی و ذهنی دانش‌آموزان هستند و به آن‌ها به‌منظور سازگاری با جامعه کمک می‌کنند (کاراسام^۱ و همکاران، ۲۰۲۰: ۵۹). با توجه به مطالعات انجام‌شده مشخص گردید که ملاک‌ها و معیارهای اخلاق حرفه‌ای در معلمان تربیت‌بدنی در قالب یک مدل پارادایمی که به این مسئله از زوایای گوناگون بپردازد، مشاهده نگردیده است. شناسایی عوامل مؤثر در قالب شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر، شناسایی ابعاد توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی، ارائه راهبردهای پیشران در توسعه اخلاق حرفه‌ای و نهایتاً معرفی پیامدهای توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی، می‌تواند اطلاعات جامعی در خصوص توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی در اختیار معلمان تربیت‌بدنی، مدیران آموزش و پرورش، مدیران مدارس و سایر ذینفعان از جمله والدین قرار دهد.

بنابراین، اصول اخلاق حرفه‌ای آموزش از دو بعد قابل بحث است: اول، استانداردهای اخلاقی که باید در امر آموزش رعایت شوند و مربوط به فرایند یاددهی-یادگیری هستند. دوم، اصول اخلاق فردی که فرد باید خود را ملزم به رعایت آنها در هر زمان و مکانی بداند (موسوی و همکاران، ۱۳۹۶). لذا پژوهش حاضر به دلایل همچون محدود بودن تحقیقات در زمینه اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی در ایران، اهمیت داشتن اخلاق حرفه‌ای برای معلمان تربیت‌بدنی به جهت الگوپذیری دانش‌آموزان از آن‌ها و توسعه درک اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی در ایران به‌منظور توسعه همه‌جانبه و ضرورت تدوین راهبردهای اثربخش در راستای تقویت اثربخشی سازمان، انجام این پژوهش ضرورت پیدا می‌کند. همچنین با مطالعه وضعیت موجود در مدارس کشور می‌توان بیان کرد که یکی از مشکلات نظام آموزش و پرورش عدم رعایت کامل اصول اخلاق حرفه‌ای توسط معلمان است که باعث ناکارآمدی مدارس می‌شود (میرکمالی و حاج خزیمه ۱۳۹۵: ۷۴)؛ و علیرغم اهمیت این موضوع پژوهش‌های گوناگون که در این خصوص صورت گرفته و هنوز یک مدل بومی برای ارتقای اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی که برگرفته از فرآیند پژوهش علمی باشد معرفی نشده است. لذا، پژوهش حاضر تلاشی است نظام‌مند برای ساخت مدلی از مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی در آموزش و پرورش. بر همین اساس و با توجه به آنچه گفته شد، سؤال تحقیق حاضر این است که:

سؤالات تحقیق: الگوی توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان جوان تربیت‌بدنی ایران چگونه است؟
الگوی توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان جوان تربیت‌بدنی ایران دارای چه ابعادی است؟

^۱. Karaçam

پیامدها الگوی توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان جوان تربیت‌بدنی ایران چگونه است؟
راهبردهای الگوی توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان جوان تربیت‌بدنی ایران چگونه است؟

تعریف مفاهیم و اصطلاحات

اخلاق حرفه‌ای به‌عنوان شاخه‌ای از علم اخلاق نگاهی به تکالیف اخلاقی در یک حرفه و مسائل اخلاقی آن دارد (جمالو، ۱۳۹۷: ۷۱). لذا اخلاق حرفه‌ای به مسائل و پرسش‌ها و نیز اصول و ارزش‌های اخلاقی یک نظام حرفه‌ای می‌پردازد و ناظر بر افعال ارادی حرفه‌ای‌ها در حیطه فعالیت حرفه‌ای آن‌ها می‌باشد (خیری، ۱۳۹۰: ۴۴).

اخلاق در تدریس، شامل در نظر گرفتن موضوع‌های مربوط به تنبیه و مدیریت رفتار، فرایندهای مربوط به نظم، آزادی اخلاقی، حقوقی و مسئولیت‌ها، استقلال فکری و قابلیت اعتماد است. اخلاق و تدریس به‌طور ذاتی هم سو و درهم‌تنیده‌اند. محققان و فیلسوفان مختلفی به بررسی ماهیت اخلاق در تدریس و تدریس اخلاقی پرداخته‌اند (مطلبی فرد و همکاران، ۱۳۹۰: ۸۲).

در تعریفی دیگر اخلاق حرفه‌ای را مجموعه استانداردها و قواعدی می‌دانند که باید بر نحوه رفتار تمام اعضای یک حرفه حاکم گردد. به اعتقاد بسیاری از دانشمندان علوم رفتاری، سازمان‌ها وجه انکارناپذیر دنیای نوین امروز را تشکیل می‌دهند، ماهیت جوامع را سازمان‌ها و روابط موجود دنیای پیرامونشان شکل می‌دهد (شایسته فرد و غلامی، ۱۳۹۹: ۹۱).

پیشینه تحقیق

آیزاوا^۱ و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی تحت عنوان استفاده از رویدادهای ورزشی برای مشارکت ورزشی پایدار: چگونه مدارس از طریق رویدادها به توسعه ورزش کمک می‌کنند به این نتایج دست یافتند که؛ معلمان تربیت‌بدنی با توجه به شرایط متفاوتی که در تدریس نسبت به سایر دروس دارند، لازم است از معیارهای اخلاقی بیشتری در شغل خود بهره گیرند. به این دلیل که اهمیت درس تربیت‌بدنی در پیشبرد اهداف یک جامعه مشخص می‌باشد.

هاگسترآم^۲ و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی تحت عنوان مراقبت به تنهایی: مرزهای اخلاق معلمان در مراقبت از مهاجران و فراگیران پناهنده تازه وارد در دانمارک به این نتایج دست یافتند که؛ رعایت اخلاق از سوی

۱. Aizawa

۲. Häggström

معلمان منوط به حمایت سازمان‌های مربوطه است. رعایت اخلاق در معلمان به‌صورت کلی و معلمان به‌صورت ویژه، از اهمیت بسیاری برخوردار است.

بورتون^۱ و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهشی تحت عنوان نقش رهبری خدمتگزار در ایجاد جو اخلاقی در سازمان‌ها نشان دادند که اخلاق با متغیرهای اعتماد و عدالت ارتباط معنی‌داری دارد.

وو^۲ و همکاران (۲۰۱۳) نیز در مقاله تحت عنوان اثرات شبکه‌های اجتماعی بر بهره‌وری و امنیت شغلی؛ شواهدی از اتخاذ یک ابزار شبکه اجتماعی به این نتایج دست یافتند که استفاده از رسانه‌ها صریحاً برای ایجاد و حفظ روابط اجتماعی هم به‌صورت مستقیم، برای مثال از طریق ابزارهای شبکه‌های اجتماعی و هم به‌صورت غیرمستقیم، برای مثال از طریق جوامع علاقه‌مند یعنی جوامعی که ویژگی مشترکی دارند. همانند هم می‌باشند می‌تواند اثر مثبتی بر سرمایه اجتماعی ساختاری داشته باشد.

کرمین و آرتور^۳ (۲۰۰۶) در پژوهشی تحت عنوان آموزش تدریس در دبستان بیان داشتند: تدریس، یک حرف اخلاقی است و مستلزم آن است که چیزی از ارزش‌ها که به رشد شخصیت مردم منجر می‌شود، آموزش داده شود. وقتی معلم به دانش‌آموز می‌گوید که فریاد زدن را متوقف کند، درواقع نشان می‌دهد که ارزش کار درست بیش از کار اشتباه و ارزش کار خوب بیش از کار بد است. آموزش تفاوت بین درست و غلط، کاری است که غالباً معلمان انجام می‌دهند. باوجوداین، جامعه غالباً معلمان را به خاطر شکست در انجام دقیق آن سرزنش می‌کند. به‌طورکلی، اخلاق حرفه‌ای شاخه‌ای از اخلاق است که مشخص‌کننده مسئولیت‌های اخلاقی معلم در تدریس و آموزش است و یکی از ابعاد تأثیرگذار در نهادینه کردن رویکردهای اخلاقی در رفتار حرفه‌ای دانش‌آموزان و خود معلم محسوب می‌شود.

حیدری (۱۴۰۲) در پژوهشی تحت عنوان نقش و جایگاه رویکرد اخلاق حرفه‌ای در معلمان به این نتایج دست یافتند که موفقیت و پیشرفت تحصیلی در هر جامعه نشان‌دهنده موفقیت نظام آموزشی در زمینه هدف‌یابی و توجه به رفع نیازهای فردی است. لازمه موفقیت در کار حرفه‌ای بودن و پایبندی به اصول اخلاقی است؛ اخلاق حرفه‌ای در هر سازمانی لازم الاجراست و اشاعه آن وظیفه هر مدیری در سازمان است.

سحر نژاد و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی تحت عنوان بررسی ارتباط اخلاق حرفه‌ای و فضیلت سازمانی با جو اخلاقی در معلمان در آموزش و پرورش ایران به این نتایج دست یافتند که یافته‌ها حاکی از برآزش مناسب مدل بوده و ارتباط مستقیم فضیلت سازمانی و اخلاق کاری اسلامی با اعتماد سازمانی معنادار بود.

۱. Burton

۲ Wu

۳. Cremin & Arthur

ارتباط غیرمستقیم فضیلت سازمانی و اخلاق کاری اسلامی با اعتماد سازمانی با جو اخلاقی از طریق میانجی گری جو اخلاقی به دلیل آن که حد بالا و پایین آن ها بیرون از دامنه صفر قرار دارد معنادار می باشد.

دبیری و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی تحت عنوان تاثیر توسعه و اخلاق حرفه ای معلمان بر فرسودگی شغلی با نقش واسطه ای مدیریت مشارکتی به این نتایج دست یافتند که میان توسعه حرفه ای و اخلاق حرفه ای با فرسودگی شغلی ارتباط معکوس و معناداری برقرار است. بنابراین نتیجه گرفته شد که مدیریت مشارکتی قادر است اثر غیر مستقیم اخلاق حرفه ای بر فرسودگی شغلی را اعمال نماید در حالی که در ارتباط میان توسعه حرفه ای و فرسودگی شغلی، مدیریت مشارکتی چنین نقشی ندارد.

مقیم فیروزآبادی (۱۳۹۵) در پژوهشی تحت عنوان تبیین نقش اخلاق حرفه ای در آموزش و پرورش به این نتایج دست یافتند که تحقیقی باهدف الگو یا اخلاق حرفه ای مدیران آموزشی انجام گرفت که مشخص شد اخلاق حرفه ای دارای ۸ مؤلفه اساسی شامل اخلاق عدالت محوری، اخلاق حمایت نوری، اخلاق فکری، اخلاق آموزشی، اخلاق فایده محوری، اخلاق ارتقاء سازمانی، اخلاق وظیفه محوری و درنهایت اخلاق حقوق محوری می باشد.

راهسار و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی تحت عنوان اخلاق حرفه ای معلمان (مفاهیم و کاربردها) به این نتایج دست یافتند که پس همه این مسایل می طلبد که معلم به اصول اخلاق حرفه ای کاملاً مسلط باشد و آن را در کلاس و تدریس به خوبی به کار گیرد.

مبانی نظری

روند نگران کننده و روبه فزونی رفتارهای غیراخلاقی در سازمان ها از جمله مدارس، توجه اندیشمندان را به این موضوع جلب کرده است و مدیران و رهبران در پی روبه رو شدن با چالش های فراوان در این زمینه و برای اداره سازمان های مختلف در مدارس خصوصاً در معلمان ورزشی، توجه بیشتری به اخلاق حرفه ای مبذول داشته اند (قنبرپور و همکاران، ۱۳۹۸: ۵۰).

گسترده گی، پویایی و پیچیدگی موضوع اخلاق حرفه ای، باعث می شود که مؤلفه ها، اصول و نگرش های مختلفی در این خصوص در سازمان ها و جوامع مختلف به جود آید در این راستا منشورهای اخلاقی الگوهای آموزشی متفاوتی برای هر نهاد با توجه به ذینفعان و فرهنگ جوامع به جود آمده است از سویی دیگر وقتی بحث از آموزش و اخلاق در آن مطرح می شود پیچیدگی مضاعفی با توجه به ماهیت حرفه به وجود می آید واضح است اخلاق حرفه ای نقش مؤثری بر کیفیت آموزش های ارائه شده و اجرای برنامه های درسی قصد شده دارد پرداختن به اخلاق حرفه ای معلمان در دهه های اخیر در اغلب کشورهای جهان

موردتوجه قرارگرفته است (شاپیرا لیشچنسکی^۱، ۲۰۲۰: ۸۹). حرفه معلمی، با توجه به ماهیت آن و با توجه به این موضوع که سروکار آن با دانش‌آموزان است، در زمره حرفه‌های حساس نسبت به موارد اخلاقی است. تعهد و انتظار والدین، جامعه و همکاران از معلمان و نیز تعهدهایی که معلمان باید در مورد حرف خود داشته باشند، وضعیت اخلاق حرفه‌ای آنان را پیچیده‌تر می‌کند و اهمیت صورت‌بندی اخلاق حرفه‌ای معلمی در همین موارد است (اردلان و عزیزی، ۱۳۹۹: ۳۹).

رعایت اخلاقیات در سازمان‌های آموزشی یک اصل بدیهی در نظر گرفته می‌شود (ریسانن^۲ و همکاران، ۲۰۱۸). این مهم با توجه به تأثیرات معلم بر فراگیران از اهمیت فزاینده‌ای برخوردار است. معلمان در بهتر یا بدتر شدن ساختار اخلاقی جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند، نقش مهمی دارند معلمان باید یک الگو با رفتارشان برای جامعه خاصی که در آن زندگی می‌کنند، باشند (یونیو^۳، ۲۰۱۸: ۷۱). رعایت اخلاق حرفه‌ای توسط معلمان تضمین‌کننده‌ی سلامت فرآیند یاددهی- یادگیری در سازمان‌های آموزشی است و موجب افزایش تعهد پاسخگویی مدرسان نسبت به نیازهای فراگیران می‌شود (سلیمانی و لووات^۴، ۲۰۲۰: ۱۳۶).

بر همین اساس می‌توان ذکر نمود که دبیران تربیت‌بدنی در بعد اثربخشی محتوای آموزشی بایستی نسبت به محتوای درسی و راهبردهای تدریس درس تربیت‌بدنی که باید انجام دهند اطلاعاتی داشته باشند و از سویی باید قادر به انتقال چند چون و آنچه از دانش آموزان انتظار می‌رود باشند و به‌منظور اختصاص وقت بیشتر برای ممارست که باعث تقویت و روشنی محتوا می‌شود از مطالب درسی موجود حداکثر استفاده کارشناسی را ببرند و همواره استفاده از مطالب به‌روز، منابع گوناگون، آگاهی از موضوعات درسی، چگونگی ارائه تدریس، استراتژی‌های متنوع تدریس و افزایش آگاهی از پیشرفت‌های علمی تربیت‌بدنی را مدنظر خود قرار دهند. معلمان تربیت‌بدنی بایستی با اهداف آموزشی تعیین‌شده و انواع ارزشیابی متناسب با مطالب ارائه‌شده آشنایی کامل داشته باشند و به دریافت بازخورد از ارائه تدریس از سوی دانش آموزان اقدام مقتضی انجام دهند، همچنین معلمان تربیت‌بدنی در راستای اثربخشی آموزشی باید دارای روش‌شناسی مناسب و طرح برنامه‌ریزی برای تدریس خود باشند. معلمان تربیت‌بدنی می‌بایست در فضای باز و صادقانه با دانش آموزان ارتباط برقرار نمایند و به ایجاد رابطه صمیمی همراه با احترام و رعایت شأن و مقام آنان تلاش کنند. نداشتن رابطه دوگانه دبیران و مسائلی همچون عدم تبعیض قائل شدن در پرداختن و توجه به امورات و مسائل

۱. Shapira-Lishchinsky

۲. Rissanen

۳. Unlu

۴. Soleimani & Lovat

فراگیران از نکات اساسی قابل توجه می‌باشد، در همین راستا نحوه ارتباط برقرار کردن دبیران با دانش‌آموزان و برقرار نکردن رابطه دوستی بیش از حد و عاطفی در خارج از محیط کلاس از سوی آن‌ها که منجر به کاهش رشد دانش‌آموزان و تبعیض گذاری میان آنان می‌گردد باید مدنظر قرار گیرد، نگاه ابزاری به دانش‌آموز، عدم حفظ تعادل در رابطه و عدم برقراری رابطه حرفه‌ای با دانش‌آموزان می‌تواند زمینه‌ساز این احساس در میان آن‌ها شود. ارزشیابی عادلانه مربوط به ارزشیابی صحیح، باز و منصفانه و در راستای اهداف درس تربیت‌بدنی از جنبه‌های اساسی اخلاق حرفه‌ای می‌باشد، دبیران تربیت‌بدنی باید از روش‌های گوناگون ارزیابی چه کتبی چه عملی آگاهی کامل داشته باشند و از دانش‌آموزان ارزیابی درستی و بدون سوگیری به عمل آورند. احترام به مدرسه از سوی معلمان به تقویت اعتماد و پایبندی به ارزش‌ها و قوانین سازمان می‌انجامد، دبیران در این خصوص باید با ارزش‌ها، قوانین و مقررات حاکم بر محیط مدارس آگاهی کامل داشته باشند و خود را ملزم به رعایت آن‌ها بدانند و در هنگام تدریس به موسسه آموزشی که در آن فعالیت می‌کنند احترام بگذارند. احترام به همکاران از سوی دبیران به همکاری و تعامل دوطرفه بین آن‌ها می‌انجامد که در نهایت فعالیت‌های آموزشی در راستای بهبود وضعیت آموزشی و رشد دانش‌آموزان قرار می‌گیرد. افزایش روح صمیمیت و همکاری با همکاران، عدم بدگویی و احترام گذاشتن به همکاران در محیط کلاس از مواردی هستند که باید در این خصوص مورد توجه قرار گیرند. دبیران باید نسبت به محرمانه تلقی کردن نمرات دانش‌آموزان، سوابق حضور و غیاب و مباحث خصوصی مطرح شده در بین خود و آن حساس باشند، به عبارت دیگر شرایط خصوصی دانش‌آموزان باید رعایت شود و اعتماد دو طرف برقرار گردد. در نهایت در راستای اهمیت به رشد فکری دانش‌آموزان بر این امر باید استوار بود که معلمان در زمینه رشد فکری دانش‌آموزان به‌ویژه در زمینه تحصیلی احساس مسئولیت کنند، در این راستا معلمان تربیت‌بدنی باید در ایجاد علاقه، جذب دانش‌آموزان، مستقل بار آوردن دانش‌آموزان و مسئولیت‌پذیری در قبال رشد دانش‌آموزان کوشا باشند.

روش تحقیق

رویکرد تحقیق حاضر از نوع کیفی است که با روش گرند تئوری^۱ انجام شده است. روش گرند تئوری معمولاً به سه شیوه سیستماتیک، نوحاسته و سازگارا (ساخت گرایانه) اجرا می‌شود. در تحقیق حاضر از روش سیستماتیک که به استراوس و کوربین^۲ نسبت داده می‌شود، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شده است. روش سیستماتیک خود دارای سه مرحله اصلی کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی

۱. Grounded Theory

۲. Strauss & Corbin

است. جامعه آماری این پژوهش شامل معلمان تربیت بدنی می‌باشند که به روش نمونه‌گیری هدفمند یا نظری انتخاب شده‌اند. این معلمان، از سابقه طولانی (بیش از ۲۰ سال)، تحصیلات بالا (کارشناسی ارشد و دکتری)، در هر دو جنس زن و مرد و همچنین دارای ویژگی‌های اخلاقی شایسته برخوردار بودند. لیستی از معلمان بااخلاق تربیت بدنی و نخبه از سوی آموزش و پرورش تهیه شد که شامل ۴۵ معلم نمونه کشوری بودند. سپس با همه آن‌ها مکاتباتی صورت گرفت و از این تعداد، ۳۴ نفر اعلام آمادگی نمودند. سپس به ترتیب لیست، با آن‌ها مصاحبه انجام شد. مصاحبه‌ها به دلیل همه‌گیری ویروس کرونا به صورت فایل متنی از طریق ارسال ایمیل، در واتساپ و یا تلگرام و برخی نیز به صورت تلفنی و تماس تصویری انجام شد. در این مطالعه با ۲۰ نفر مصاحبه انجام شد که از مصاحبه ۱۶ به بعد، تکرار در اطلاعات دریافتی مشاهده گردید و از مصاحبه هیجده به بعد داده‌ها کاملاً تکراری و به اشباع نظری رسیده بود؛ اما برای اطمینان تا مصاحبه ۲۰ ادامه یافت. برای بررسی روایی، یافته‌های پژوهش را برای مشارکت‌کنندگان ارائه و متن نظریه توسط آن‌ها مطالعه و نقطه نظرات آن‌ها اعمال شده است. همچنین در این پژوهش از روش توافق درون موضوعی برای محاسبه پایایی مصاحبه‌های انجام گرفته شده استفاده شده است. برای محاسبه پایایی مصاحبه با روش توافق درون موضوعی دو کدگذار (ارزیاب)، از یک دانشجوی مقطع دکتری مدیریت ورزشی درخواست شد تا به عنوان همکار پژوهش (کدگذار) در پژوهش مشارکت کند؛ آموزش‌ها و تکنیک‌های لازم جهت کدگذاری مصاحبه‌ها به ایشان انتقال داده شد. در هر کدام از مصاحبه‌ها، کدهایی که در نظر دو نفر هم مشابه هستند با عنوان «توافق» و کدهای غیرمشابه با عنوان «عدم توافق» مشخص می‌شوند. سپس محقق به همراه این همکار پژوهش، تعداد سه مصاحبه را کدگذاری کرده و درصد توافق درون موضوعی که به عنوان شاخص پایایی تحلیل به کار می‌رود محاسبه شد. نتایج حاصل از این کدگذاری‌ها در جدول زیر آمده است:

جدول ۱: محاسبه پایایی بین دو کدگذار

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	پایایی بین دو کدگذار (درصد)
۱	P1	۳۶	۱۵	۲۱	۸۳٪
۲	P3	۴۵	۱۸	۲۷	۸۰٪
۳	P6	۲۸	۱۱	۱۷	۷۸٪
	کل	۱۰۹	۴۴	۶۵	۸۰٪

همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود تعداد کل کدها که توسط محقق و همکار پژوهش به ثبت رسیده است برابر ۱۰۹، تعداد کل توافقات بین این کدها ۴۴ و تعداد کل عدم توافقات بین این کدها برابر ۶۵ است.

پایایی بین کدگذاران برای مصاحبه‌های انجام‌گرفته در این پژوهش با استفاده از فرمول ذکرشده برابر ۸۰ درصد است. با توجه به اینکه این میزان پایایی بیشتر از ۶۰ درصد است (کوال^۱، ۱۹۹۶). قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها مورد تأیید است و می‌توان ادعا کرد که میزان پایایی تحلیل مصاحبه کنونی مناسب است.

یافته‌های پژوهش و تحلیل

نتایج جمعیت شناختی بیانگر این است که ۸۷/۱ درصد مرد، ۱۲/۹ درصد زن بودند. از این تعداد ۷۷/۲۷ درصد متأهل و ۲۲/۷۳ درصد مجرد بودند. اکثر کارکنان و مدیران با درصد فراوانی ۴۶/۲٪، بین ۴۱ تا ۵۰ سال سن دارند و کمترین درصد فراوانی با مقدار ۸/۳٪، مربوط به گروه سنی کمتر از ۳۰ سال می‌باشد. بیشتر افراد دارای مدرک کارشناسی (۶۱/۴٪) بودند. همچنین بیش‌ترین سابقه شغلی افراد نمونه در دامنه ۲۰-۱۶ سال (۴۱ نفر، ۳۱/۱٪) قرار داشت و کم‌ترین سابقه شغلی در دامنه کمتر از ۵ سال (۱۳ نفر، ۹/۸٪) بود. در بخش کدگذاری نخست همه مصاحبه‌ها موردبررسی قرار گرفتند و پس از بررسی و تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها فرآیند کدگذاری آغاز گردید. به‌منظور جمع‌آوری اطلاعات و پوشش مدل توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی آموزش و پرورش ایران از طریق مطالعه کتب، مقالات و نیز با استفاده از نظر متخصصین تعداد ۶ سؤال به‌عنوان سؤالات مصاحبه مورد تأیید قرار گرفت. درنهایت با انجام مراحل مختلف کدگذاری و تعیین عوامل مرتبط تعداد ۱۷۵ کد در قالب ۴۶ مفهوم و ۱۷ مقوله‌ی مرتبط با توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شناسایی شدند.

جدول ۲: مقوله‌های عمده تولیدشده از مفاهیم و کدهای اولیه

پدیده محوری	مقوله فرعی	مفاهیم	کد اولیه
توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی آموزش و پرورش ایران	عقلانیت اخلاقی	حفظ ارزش‌های اسلامی	نگهداری و پاسداشت از ارزش‌های انسانی تکریم و حفظ ارزش‌های اسلامی و دینی حفظ و توسعه ارزش‌های ملی و محلی
		عدالت آموزش	اطمینان خاطر از عدالت در آموزش تربیت‌بدنی اعتماد به فرایندها و امور اداری اجرای عدالت مبتنی بر تلاش و شایستگی
	توسعه اخلاقی	نقش تربیتی ورزش	اهمیت تعلیم و تربیت از بدن اهمیت نبین جایگاه اخلاق و توجه به دیگران از طریق تربیت بدنی آموزش و ارتقا جایگاه کار تیمی از طریق تربیت‌بدنی

۱. Kavel

شکوفایی توانایی‌ها فردی در محیط اخلاقی و تربیتی آموزش و یادگیری الفبای فعالیت بدنی توسط عموم دانش‌آموزان شناسایی استعدادها و موجود و نهفته دانش‌آموزان هدایت و رشد استعدادها و دانش‌آموزان	شکوفایی فردی		
بهبود عملکرد عمومی نهاد آموزش و پرورش ارتقا سطح عملکرد ورزشی آموزش و پرورش نقش اجتماعی آموزش و پرورش در حوزه تربیت بدنی و ورزش	نگرش مثبت به ورزش		
رعایت اصول اخلاقی و علمی حاکم بر محیط‌های ورزشی پذیرش نتایج اکتسابی عادلانه پذیرش جایگاه متناسب با توانمند ورزشی احترام به رقبا و حفظ شخصیت آن‌ها	تعامل و آرامش	اصول اخلاق حرفه‌ای	
رشد توانمندی‌های ورزشی در محیط اخلاقی و ورزش افزایش آگاهی و دانش افراد در مورد بسترهای اخلاقی زمینه‌ساز رشد آموزش تربیت بدنی تمکین و قبول نتایج ورزشی توسط مشارکت‌کنندگان و دانش‌آموزان همکاری و همیاری بین مصرف‌کنندگان و ارائه‌دهندگان خدمات ورزشی آرامش روانی و اخلاقی در محیط‌های ورزشی و آموزشی	تعهد دانشی		
وجود مراجع اخلاقی - معنوی قابل رجوع وجود مراجع اخلاقی - ملی قابل رجوع دسترسی به مراجع اخلاقی انسانی در فرهنگ‌های دیگر هنجارهای مثبت اخلاقی در محیط زندگی دیدگاه مثبت اخلاقی اسناد بالادستی آموزش و پرورش اخلاق محور بودن و اهمیت اعتقادات مذهبی و معنوی در جامعه	مراجع اخلاقی	مرجعیت اخلاقی	
رشد نگرش مثبت آحاد جامعه به فعالیت‌های ورزشی و تربیت بدنی افزایش جایگاه ورزش در قوانین و مقررات اجتماعی بهبود روزافزون جایگاه تربیت بدنی در افکار عمومی بهبود نگرش مدیران و دست‌اندرکاران مدارس نسبت به تربیت بدنی تثبیت جایگاه تربیت بدنی به‌عنوان درس و فعالیت آموزشی	فضای اخلاقی		
گرایش به کسب نتایج به هر طریقی تمایل به نادیده گرفتن قوانین و مقررات برای کسب نتایج برتر	لذت‌جویی آنی	آموزش اخلاقی	

تقدم نتایج بر عملکرد لذت‌جویی فردی بدون توجه به منافع جمعی ترجیح لذت آنی به منافع و نتایج طولانی‌مدت احترام به عملکرد و توانایی رقبا در میادین ورزش			
پذیرش رقابت به‌عنوان بخشی از فلسفه ورزش و فعالیت بدنی پذیرش قوانین شفاف و اعلام‌شده پذیرش داور و فرایند داوری در ورزش و فعالیت بدنی احترام به تصمیمات اتخاذشده مغایر با دیدگاه	پذیرش نتایج		
تعیین چشم‌انداز و مأموریت اخلاقی ورزش مدارس تدوین نقشه راه مبتنی بر اخلاق در ورزش مدارس ساماندهی و سازمان‌دهی نیروی انسانی بر اساس	چشم‌انداز و مأموریت اخلاقی		
اولویت اخلاقی تعریف و برگزاری ضمن خدمت اخلاق محور معرفی و تبیین فلسفه و جایگاه اخلاق	آموزش اخلاقی		
ارائه و تبیین الگوهای اخلاقی مذهبی و معنوی ارائه و تبیین الگوهای اخلاقی فرهنگ‌های مختلف ارائه و تبیین الگوهای اخلاقی ورزش	ارائه الگو اخلاقی ورزشی		
تدوین چهارچوب اخلاقی آموزشی تربیت‌بدنی تدوین اخلاق مسابقات ورزشی و فعالیت‌های بدنی تدوین اخلاق ارتباطات اجتماعی و رابطه معلم – دانش‌آموز تدوین آیین‌نامه‌های ایمنی محور جهت حداکثر سلامت تدوین آیین‌نامه‌های شناسایی و جلوگیری رفتارهای پرخطر ورزشی تدوین آیین‌نامه‌های شناسایی و جلوگیری رفتارهای پرخطر غیرورزشی	برنامه‌ریزی اخلاقی ورزشی	انسجام اخلاقی	
افزایش مسئولیت اجتماعی افزایش درآمد معلمان تربیت‌بدنی تمایل به ارائه برنامه‌ها و کلاس‌های پولی گران‌تر شدن اماکن و سالن‌های ورزشی گران‌تر شدن قیمت یا هزینه تجهیزات و لوازم ورزشی شفافیت کافی اصول و ارزش‌های حاکم بر تربیت‌بدنی وضوح قوانین و مقررات حوزه ورزش آموزشی	معیشتی و مالی		
عملکرد حرفه‌ای در آموزش و اجرای درست تربیت‌بدنی عملکرد حرفه‌ای و توانمند در مسابقات و نتایج ورزشی	توانمید حرفه‌ای	عملکرد حرفه‌ای	

عملکرد ارتقا یافته و بهینه در اجرای مسابقات و فعالیت های ورزشی			
ارائه خدمات بهینه به دانش آموزان ارائه خدمات بهینه به معلمان و دست اندرکاران ارائه خدمات بهینه به تمام ذینفعان (اولیا، مدیران و ...) تلاش برای ارتقا دانش اخلاقی و ورزشی در جهت بهبود عملکرد رعایت اصول علمی حاکم بر تمرین و فعالیت بدنی	خدمات حرفه ای		
ارزیابی عملکرد و اجرای آموزشی بر اساس اخلاق محوری ارزیابی عملکرد رفتاری بر اساس معیارهای اخلاقی ارزیابی فرایند یاددهی - یادگیری بر اساس دیدگاه اخلاقی ارزیابی نتایج ورزشی در کلاس درس تربیت بدنی بر اساس اخلاق ارزیابی نتایج ورزشی در مسابقات ورزشی و تربیتی ارزیابی میزان پایبندی به رفتارهای اخلاقی در محیط غیرورزشی	ارزیابی عملکرد	ارزشیابی اخلاق مدار	
کارآمدی و بهبود عملکرد عمومی جسمانی و روانی دانش آموزان کارآمدی معلمان تربیت بدنی و درس تربیت بدنی در آموزش و پرورش بهبود عملکرد و ارتقا جایگاه آموزش و پرورش در اجتماع	خودکارآمدی		
تثبیت فعالیت بدنی در نظام آموزشی تثبیت جایگاه ورزش در خانواده تثبیت جایگاه ورزش در جامعه و فضای عمومی	جامعه پذیری ورزش		
کاهش رخوت در بین دانش آموزان کاهش فرسودگی شغلی معلمان تربیت بدنی و فرسودگی نهاد آموزش و پرورش کاهش ناتوانی عملکرد جسمانی و روانی در جامعه کاهش ضعف عمومی دانش آموزان در حوزه عملکرد جسمانی افزایش ایفای نقش توسط معلمان تربیت بدنی و درس تربیت بدنی عملکرد مطلوب نهاد تعلیم و تربیت در سرزندگی و توانمندی اجتماع	کاهش نقاط خاkestری اخلاقی	رعایت حرمت همکاران	
حفظ احترام همکاران دیگر را در کلاس زیر سؤال نبردن عملکرد همکاران قبلی خود را زیر سؤال نبردن خود به دنبال مطرح کردن شناخت همکاران متخصص در رشته ی خود و همکاری و تعامل مثبت با آنها رقابت سازنده و پویایی علمی - تخصصی با همکاران هم رشته ای خود خودداری از بیان نسبت های ناصواب در خصوص سایر همکاران	احترام و شناخت همکاران		

هماهنگی روش تدریس با اهداف آموزشی و محتوای درس ارائه مطالب به صورت پیوسته و مفهوم دار برخوردار از قدرت بیان قوی و شیوا و ضمن تسلط بر محتوای درس آشنا با کاربرد تکنولوژی های آموزشی در تدریس خود تفسیر شواهد علمی و پژوهشی درست و دقیق برای بیان مواضع تئوریک خود ارائه تدریس با طرح و برنامه توجه به ارتباط افقی و عمودی در ارائه دروس استفاده از روش های متنوع تدریس	شایستگی تخصصی		
فراهم کردن فرصت های کافی جهت تمرین مهارت های ضروری آموزشی را برای دانش آموزان توجه به تفاوت های فردی دانش آموزان در فرایند تدریس تلاش برای شناخت تجارب و آموخته های قبلی دانش آموزان اهمیت به مشارکت دانش آموزان در فرایند تدریس مهارت توانایی در ایجاد انگیزه برای دانش آموزان پرداختن متوازن به تقویت حیطه های شناختی، عاطفی و عملکردی دانش آموزان شناختن نیازهای دانش آموزان توجه مطلوب به بازخوردهای منعکس شده از دانش آموزان	شایستگی پداگوژیکی	شایستگی اخلاقی	
حضور با آمادگی کامل در کلاس درس خودداری از هرگونه تبعیض جنسیتی یا نژادی در کلاس خودداری از تعیین تکالیفی که ارتباطی با تکالیف درسی ندارند وادر کردن دانش آموزان به پذیرش ارزش ها و نکته نظرات خاص. پرهیز از نسبت دادن عبارات توهین آمیز به دانش آموزان کوتاهی نکردن در ابلاغ دیون علمی و فکری خود به دانش آموزان سهیم کردن دانش آموزان در تصمیم گیری های کلاسی توجه ویژه به علایق و زمینه های رشد و خاص هر دانش آموز انتقادپذیر در برابر اظهارات دانش آموزان دوری از سرزنش و توبیخ زیاد دانش آموزان	رشد و توسعه دانش - آموزان		
خودداری از ارائه سوابق و اطلاعات شخصی دانش آموزان به دیگران خودداری از بحث و گفتگو در خصوص نمرات دانش آموزان با معلمان دیگر رعایت قوانین آموزش و پرورش در خصوص محرمانه بودن اسناد مربوط به دانش	حفظ اسرار		

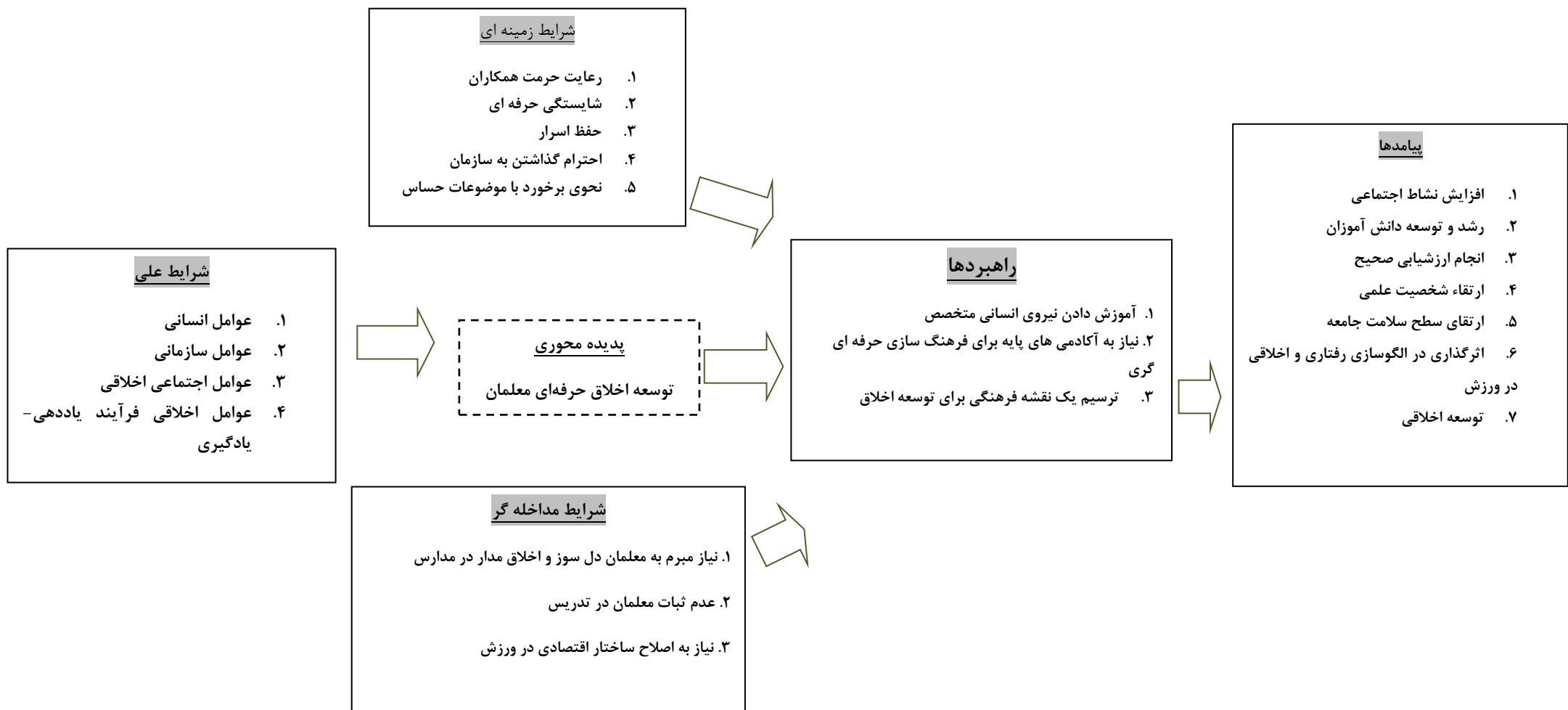
آموزان			
عدم استفاده شخصی، آموزشی یا پژوهشی از تجارب دانش آموزان که به صورت خصوصی در اختیار معلم قرار گرفته است			
پرهیز از تبعیض در برخورد با دانش آموزان استفاده از بینش و بصیرت کافی نسبت به رفتار دانش آموزان پرهیز کردن از شوخی‌ها و طنزهای ناشایست در کلاس استفاده از روحیه تحمل، بردباری و سعه صدر در برخورد با دانش آموزان عدم تحقیر دانش آموزان واگذاری برخی امور شخصی خود به دانش آموزان ارتباط صمیمی و خصوصی با دانش آموزان به صورت فردی و گروهی در بیرون از محیط مدرسه توجه به درخواست‌های قانونی دانش آموزان و پاسخ به آن‌ها در کمترین زمان پذیرفتن هدیه‌های دانش آموزان به لحاظ رابطه صمیمی با آن‌ها	ارتباط بی طرفانه با دانش آموزان	اخلاق حرفه‌ای در کار و	
انجام ارزشیابی صحیح از دانش آموزان در راستای مهارت‌هایی که جزء اهداف آموزشی است فرصت کافی به دانش آموزان در ارزشیابی مهارت‌ها برای فراگیری یکسان عمل کردن روش ارزشیابی و نمره‌گذاری مشترک در مورد همه دانش آموزان تعیین روش ارزشیابی از قبل توجه به تفاوت‌های فردی دانش آموزان در ارزشیابی رعایت عدالت در ارزشیابی و نمره دادن به دانش آموزان استفاده از نظام تشویقی مناسبی برای اداره رفتار دانش آموزان کاهش استرس امتحان پایان‌ترم با ارزشیابی‌های متنوع	انجام ارزشیابی صحیح از دانش آموزان		
اشتغال نداشتن به فعالیت‌های خارج از مدرسه که با شغل معلمی در تفاوت است حفاظت از سرمایه‌ها و دارائی‌های عمومی مدرسه که به آن‌ها سپرده شده است حضور به موقع در کلاس درس اهمیت دادن به انجام حضور و غیاب دانش آموزان رعایت مدت زمان قانونی کلاس درس. مطابقت تکالیف تعیین شده با اهداف آموزشی متعهد به آیین‌نامه‌های اداری و عمل به آن‌ها	احترام گذاشتن به سازمان	احترام گذاشتن به سازمان	

ارتباط ندادن بحث آموزشی کلاس با مسائل و مشکلات شخصی خود			
طراحی کردن زمینه‌ها و موضوعات حساس اجتماعی، فرهنگی برای دانش آموزان با دلایل صحیح ارائه فرصت اظهارنظر و بیان مواضع هنگام طرح موضوعات حساس و متفاوت فرهنگی در کلاس به دانش آموزان عمل نکردن متعصبانه یا توهین آمیز در برخورد با مباحث قومی، نژادی و فرهنگی در کلاس توجه جدی به صورت روشن و صادقانه هنگام طرح برخی موضوعات متفاوت اجتماعی، فرهنگی و مذهبی از سوی دانش آموزان در کلاس التزام عملی دانش آموزان به ارزش‌ها و هنجارهای دینی و فرهنگی	نحوی برخورد با موضوعات حساس	ارتقاء شخصیت علمی و اخلاقی	
قبول حق و گفتن در مورد تدریس مطالب علمی از جانب دبیر. باروحیه خلاق و سعه صدر رعایت ادب و نزاکت در برخورد با دانش آموزان پرهیز از تکبر و غرور و فروتنی در مواجهه با دانش آموزان توجه کردن به آراستگی ظاهر و پوشش مناسب	ارتقاء شخصیت علمی		
وفای به عهد شوخی طبعی و روحیه شاد مهربانی و خیرخواهی همدلی و گذشت بی طرفی سیاسی حساسیت به مسائل اخلاقی اعتدال و انعطاف وقار و متانت (پرهیز از شوخی نامناسب) الگوی عملی اخلاق رازداری صداقت در گفتار و کردار	ویژگی‌های شخصیتی	بعد فردی	

مشورت و نظرخواهی از دیگران فداکاری اعتماد به نفس			
توانایی استدلال تفکر خلاق و انتقادی خودشناسی	مهارت های ادراکی		
التزام به ارزش های دینی تقوای الهی پذیرش زمینه های فرهنگی و مذهبی اجتناب از مادی گرایی ارتقاء هویت مذهبی تعهد به بنیان های فکری و فلسفی	تعهد دینی		
پوشش مناسب ظاهر آراسته	آراستگی ظاهری		
مسئولیت پذیری علاقه به کار تدریس عدم سوء استفاده از اموال دولتی ادراک وظایف حرفه ای التزام به قوانین به اهداف سازمان مدرسه توجه به ارتقاء و پیشرفت مدرسه	تعهد	بعد سازمانی	
توجه به توسعه حرفه ای خود اشتراک گذاری دانش مدیریت اطلاعات بروز بودن احترام به منزلت فراگیران و همکاران	توسعه حرفه ای		
عدم تبعیض در تعاملات با فراگیران تعامل مناسب با والدین تعامل مناسب با فراگیران تعامل مناسب با همکاران رعایت حریم خصوصی	ارتباطات		

داشتن مهارت‌های ارتباطی			
احترام به هنجارهای اجتماعی توجه به آموزش ارزش‌ها انتقال پرورش میراث فرهنگی	ارزش‌های اجتماعی	بعد اجتماعی	
حفظ منزلت معلمی توجه به ابعاد اجتماعی فرهنگی	مناسبات اجتماعی اخلاقی	اخلاقی	
حضور غیاب مناسب عدم تنبیه روحی و جسمی فراگیر اشراف علمی مناسب با موضوع	رعایت قوانین آموزشی		
تسلط بر روش‌های تدریس داشتن برنامه تدریس و طرح درس ایجاد فضایی مناسب و آموزشی مدیریت و رهبری مناسب	تدریس حرفه‌ای	بعد اخلاقی فرآیند	
رعایت عدالت و انصاف در ارزشیابی توجه به تفاوت‌های فردی تکالیف ردشان متناسب باهدف	ارزشیابی اخلاقی	یاددهی- یادگیری	
عدم افشای اطلاعات پروژه صداقت در ارائه نتایج توجه به پژوهش و تألیف حفظ مالکیت مادی در پژوهش	اخلاق پژوهشی		

همچنین برای طراحی مدل با ۲۰ نفر از معلمان تربیت‌بدنی آموزش و پرورش ایران مصاحبه به عمل آمد؛ و با بهره‌گیری از نظریه داده بنیاد و طرح نظامند (کدگذاری باز، محوری و انتخابی) مدل زیر به عنوان پوشش مدل توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی ارائه گردید.

شکل ۱: طراحی مدل پارادایمی توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی آموزش و پرورش ایران

نتیجه گیری

هدف از تحقیق حاضر، شناسایی عوامل مؤثر، راهبردها و پیامدهای توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان جوان تربیت‌بدنی آموزش و پرورش ایران بود. نتایج پژوهش نشان داد که با توجه به تجزیه و تحلیل داده‌های گردآوری شده در راستای انجام پوشش مدل توسعه اخلاق حرفه‌ای معلمان جوان تربیت‌بدنی آموزش و پرورش ایران چندین مؤلفه قابل تبیین می‌باشد نتیجه این پژوهش با پژوهش‌های هاگسترام و همکاران (۲۰۲۰)، آیزاوا و همکاران (۲۰۲۱)، ایمانی‌پور (۱۳۹۱)، سیمردوا^۱ و همکاران (۲۰۱۶)، سلیمی (۱۳۹۶) و موسوی و همکاران (۱۳۹۶) همسو می‌باشد در تبیین این یافته می‌توان گفت که در مطالعه‌ای بر اساس مبانی اخلاق حرفه‌ای معلمان، یک معلم در دو بعد باید خود را ملزم به اصول اخلاقی بداند؛ اولاً، به جهت جایگاه تأثیرگذاری که بر رفتار و افکار دانش‌آموزان می‌گذارد می‌بایست خودش را به فضایل اخلاقی آراسته نماید و این را بداند که آنچه در انتقال ارزش‌های اخلاقی مثبت مؤثر می‌باشد، آشکار شدن این فضایل اخلاقی در رفتار واقعی خود استاد می‌باشد. دوماً به جهت وظیفه‌ای است که در قبال برآوردن نیازهای آموزشی فراگیران دارد، باید به رعایت حداکثری اصول اخلاقی در انجام وظایف حرفه‌ای، مسئولیت‌های آموزشی خود را به بهترین نحو به انجام برساند (ایمانی‌پور، ۱۳۹۱). همچنین یافته‌های تحقیق حاضر نشان داد که رعایت اخلاق و اخلاقیات در سازمان‌های آموزشی بخصوص آموزش و پرورش از الزامات سازمانی می‌باشد این مهم با توجه به نقش الگویی معلمان تربیت‌بدنی و تأثیرات آن‌ها بر دانش‌آموزان از اهمیت فزاینده‌ای برخوردار است، از آنجاکه کلیه عوامل و مقوله‌های شناخته شده برای مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی در بعضی ابعاد از جمله؛ ابعاد فردی، سازمانی، اجتماعی، فرآیند یاددهی یادگیری جای گرفته‌اند بنابراین می‌توان گفت که معلمان تربیت‌بدنی در تمام این ابعاد باید نمونه باشند. نتیجه این یافته با یافته‌های بادل‌ساکی (۱۳۹۷)، سلیمی (۱۳۹۶)، میرکمالی و حاج خزینه (۱۳۹۵)، شاپیرا و همکاران (۲۰۱۹)، زاولین^۲ (۲۰۱۷)، محمد داودی و بهادری (۱۳۹۶)، سبجانی‌نژاد همکاران (۱۳۹۶) و بون و مکسویل^۳ (۲۰۱۶) همسو می‌باشند. یکی دیگر از مؤلفه‌های مربوط به اخلاق حرفه‌ای معلمان که در مصاحبه‌ها به آن اشاره شد بعد سازمانی می‌باشد این یافته‌ها در راستای یافته‌های پژوهش‌های داخلی چون قنبرپور همکاران (۱۳۹۸) و مطلبی‌فرد همکاران (۱۳۹۰) می‌باشد. در بعد سازمانی می‌توان گفت که امروزه رعایت اخلاق حرفه‌ای در سازمان‌ها یک مزیت رقابتی محسوب می‌شود (محمد داودی بهادری، ۱۳۹۶) نتایج پژوهش‌ها در

۱. Semradova

۲. Zhaolin

۳. Boon, Maxwell

این بُعد نشان داد که می‌توان تمام مؤلفه‌های اخلاقی معلمان تربیت‌بدنی در این بُعد را در محورهای تعهد و تعامل خلاصه کرد این مهم تأکید بیشتر بر تعاملات درون سازمان‌های آموزشی و از طرفی توجه به تعهد حرفه‌ای معلمان و عوامل اثرگذار بر آن در سطوح مدیریتی میانه کلان نظام‌های آموزشی را می‌رساند با نگاهی تحلیلی به یافته‌ها می‌توان فهمید ازجمله تازه‌ترین مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی توجه به توسعه حرفه‌ای می‌باشد که در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. یکی دیگر از ابعاد و مؤلفه‌های مربوط به بعد اجتماعی می‌باشد، بُعد اجتماعی، احترام به ارزش‌های فرهنگی درک بنیادی از تنوع فرهنگی ازجمله شایستگی‌های دست‌اندرکاران امر آموزش است یافته‌های پژوهش‌های مختلف در این بُعد را می‌توان در محورهای توجه به ارزش‌های اجتماعی و مناسبات اجتماعی معلمان خلاصه کرد. به عبارت ساده‌تر از این نتیجه می‌توان دریافت که احترام ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی (چاپمن همکاران، ۲۰۱۳) و توجه به نشر آموزش آن (الهوتی ۱، ۲۰۱۸) از مؤلفه‌های اخلاقی معلمان است این مهم در سایه مناسبات اجتماعی معلم شکل می‌گیرد (چاپمن^۲ همکاران، ۲۰۱۳)؛ و در نهایت سبب بهبود منزلت اجتماعی معلمان (چاپمن همکاران، ۲۰۱۳) می‌شود.

به‌صورت کلی با توجه به نتایج به‌دست‌آمده از این پژوهش، پیشنهاد می‌شود که فیلترهای گزینش برای انتخاب معلمان تربیت‌بدنی بر اساس میزان اخلاق حرفه‌ایشان از سوی مدیران مربوطه قرار گیرد. با توجه به اهمیت نقش اصول اخلاق در مدرسه و اخلاق حرفه‌ای در بین معلمان تربیت‌بدنی، پیشنهاد می‌شود منشورهای اخلاقی مشخص در زمینه ورزش و تربیت‌بدنی تدوین گردد تا راهنمایی برای رسیدن به اهداف بوده و به‌طور کلی کارایی و اثربخشی مدرسه را افزایش دهد. برگزاری کارگاه‌های آموزش اخلاق حرفه‌ای در بین معلمان تربیت‌بدنی و دعوت از استادان دانشگاه و ارائه راهکارهایی برای ارتقای اخلاق حرفه‌ای معلمان می‌تواند اوضاع را بهبود بخشد. مرکز سنجش اخلاق حرفه‌ای معلمان و تهیه سنجه‌های اخلاق حرفه‌ای برای معلمان تأسیس و راه‌اندازی شود. کارگاه‌های آموزشی و علمی با رویکرد عملی (کاربردی) برگزار گردد. معاونت تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش، به‌طور مستمر، دوره‌های آموزش تخصصی ضمن خدمت برای معلمان تربیت‌بدنی برگزار کند و جزوات کاربردی آموزشی را در اختیار معلمان قرار دهد تا کارایی آن‌ها افزایش یابد. برای مشخص شدن نقاط قوت و ضعف معلمان تربیت‌بدنی و آگاهی آن‌ها از این موضوع، سالانه، به‌وسیله همکاران ارزشیابی‌ها انجام شود.

منابع

۱. Al-Hothali

۲. Chapman

۱. آراسته، حمیدرضا (۱۳۹۰). «رعایت اخلاق در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی: گزینه‌ای برای بهبود رفتارها». فصلنامه نشاط علم، دوره ۱ (۲): ۳۱-۴۰.
۲. اردلان، محمدرضا؛ عزیزی، احمد (۱۳۹۹). «رابطه سلامت سازمانی و اخلاق حرفه‌ای دبیران؛ نقش میانجی تناسب فرد و سازمان». فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، ۱۵ (۵۲): ۵۶-۷۸.
۳. بادله، علیرضا ساکی، رضا (۱۳۹۷). «دیدگاه‌های دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان درباره اخلاق آموزشی در محیط‌های علمی» مجله اخلاق زیستی، ۸ (۲۷): ۷-۱۸.
۴. جمالو، رضا (۱۳۹۷). «اخلاق حرفه‌ای معلم از نظر قرآن و سنت». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فرهنگیان.
۵. خاکی، غلامرضا (۱۳۹۲). «مدیریت اخلاق حرفه‌ای در سازمان به شیوه جوانمردان». تهران: انتشارات فوزان.
۶. خیری، عامر (۱۳۹۰). «تحلیل سطوح اخلاق ورزشی، شخصیت و هدف‌گرایی دانشجویان ورزشکار: ارائه مدل‌های علمی». رساله‌ی دکتری. دانشگاه پیام نور.
۷. رحیمیان، معصومه؛ تردلان، محمدرضا (۱۳۹۸). «بررسی رابطه فرهنگ‌سازمانی و اخلاق حرفه‌ای معلمان مدارس ابتدایی شهر همدان در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷». نخستین کنفرانس ملی علوم انسانی و توسعه، شیراز، دانشگاه پیام نور استان فارس، مرکز توسعه آموزش‌های نوین ایران (متانا).
۸. سبجانی نژاد، مهدی، نجفی، حسن، جعفری هرنندی، رضا فرمی‌پنی فراهانی، محسن (۱۳۹۶). «مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای تدریس از دیدگاه دانشجویان: دانشگاه علوم پزشکی قم» راهبرد آموزش در علوم پزشکی، ۷ (۶): ۳۹۹-۴۰۳.
۹. سلطان حسینی، محمد؛ سلیمی، مهدی؛ قاسمی، حمید؛ ترکیان ولاشانی، سمانه (۱۳۹۲). «به‌کارگیری روش تحلیل سلسله‌مراتبی در اولویت‌بندی موانع رشد اخلاق حرفه‌ای در رسانه‌های ورزشی». نشریه مدیریت ورزشی، دوره ۵، شماره ۳.
۱۰. سلیمی، مهدی (۱۳۹۶). «ارائه الگوی توسعه اخلاق حرفه‌ای در سازمان‌های ورزشی». فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری. ۱۲ (۱): ۴۹-۶۱.
۱۱. شایسته فرد، رحمت؛ غلامی، عبدالله (۱۳۹۹). «اخلاق حرفه‌ای معلمی و تأثیر نگرش صحیح در پرورش مربی». اخلاق، ۱۰ (۳۸): ۸۵-۱۱۲.
۱۲. قنبرپور، امیر، عباسیان، حسین، آراسته، حمیدرضا نوابراهیم، عبدالرحیم (۱۳۹۸). «طراحی الگوی اخلاق حرفه‌ای معلمان: یک مطالعه آمیخته» نوآوری‌های آموزشی، ۱۸ (۶۹): ۳۳-۶۰.
۱۳. محمد داودی، محمد، امیرحسین؛ بهادری، سعید (۱۳۹۶). «تعیین عوامل مؤثر بر اثربخشی اخلاق حرفه‌ای از دیدگاه معلمان استان قم». رهیافتی نو در مدیریت آموزشی، ۸ (۳): ۱۶۵-۱۸۶.

۱۴. مطلبی فرد، علیرضا؛ نوه ابراهیم، عبدالرحیم؛ محسن زاده، فرشاد (۱۳۹۰). «بررسی و شناسایی نشانگرهای حرفه‌ای و اخلاقی در آموزش و تدریس از نقطه نظر دانشجویان کارشناسی ارشد». فصلنامه اخلاق در علوم رفتاری، ۶(۴): ۹-۱.

۱۵. مطلبی فرد، علیرضا؛ نوه ابراهیم، عبدالرحیم؛ محسن زاده، فرشاد (۱۳۹۰). «بررسی و شناسایی نشانگرهای حرفه‌ای و اخلاقی در آموزش و تدریس از نقطه نظر دانشجویان کارشناسی ارشد». فصلنامه اخلاق در علوم رفتاری، ۶(۴): ۹-۱.

۱۶. مقیمی فیروزآبادی، معصومه (۱۳۹۵). «اخلاق حرفه‌ای مدیران آموزشی (الزامات، راهبردها و پیامدها)». جهاد دانشگاهی، واحد استان البرز (خوارزمی).

۱۷. موسوی فرانک، وشنی امیر، حیدری فرهاد، محمدی نوشین، سلیمانی فرشاد، قیصرزاده محمد. (۱۳۹۶). «اخلاق حرفه‌ای مدیران آموزشی». اخلاق در علوم و فناوری؛ ۱۱ (۴): ۶۵-۵۸.

۱۸. میرکمالی، سیدمحمد؛ حاج خزیمه، مجتبی (۱۳۹۵). «ارائه الگوی اخلاق حرفه‌ای برای معلمان مدارس ابتدایی: مطالعه موردی معلمان مدارس ابتدایی پسرانه دولتی در شهر تهران». دو فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات آموزشی و آموزشگاهی، ۵ (۱۴): ۲۸-۱۰.

۱۹. ندایی، طاهره. علوی، خلیل (۱۳۸۷). «اخلاق در ورزش با رویکرد بازی متصفانه». فصلنامه علمی- پژوهشی دانشگاه قم، سال دهم، شماره دوم، ۱۹۸-۱۹۲.

۲۰. حیدری، مصیب. (۱۴۰۲). نقش و جایگاه رویکرد اخلاق حرفه‌ای در معلمان، اولین همایش بین المللی جامعه شناسی، علوم اجتماعی و آموزش و پرورش با رویکرد نگاهی به آینده، بوشهر.

۲۱. سحر نژاد، اصغر و گلصنملو، یاسمن و علی محمدی، فاطمه. (۱۴۰۲). بررسی ارتباط اخلاق حرفه‌ای و فضیلت سازمانی با جو اخلاقی در معلمان در آموزش و پرورش ایران، اولین همایش بین المللی جامعه شناسی، علوم اجتماعی و آموزش و پرورش با رویکرد نگاهی به آینده، بوشهر.

۲۲. دبیری، نورالدین و محسنی خیاوی، سامان. (۱۴۰۲). تاثیر توسعه و اخلاق حرفه‌ای معلمان بر فرسودگی شغلی با نقش واسطه‌ای مدیریت مشارکتی، اولین کنفرانس بین المللی تجزیه و تحلیل داده‌های آماری، ساری.

۲۳. راهسار، محمد و دولتشاه، زینب و تیموریان، افسانه و طبری، مهدیه. (۱۳۹۵). اخلاق حرفه‌ای معلمان (مفاهیم و کاربردها)، سومین کنفرانس ملی روانشناسی و علوم تربیتی، شادگان.

۱.

۲. Aizawa, K., Orr, M., Inoue, Y., Nagazumi, J., & Yoshida, M. (2021). **Leveraging sport events for sustainable sport participation: how schools contribute to sport development through events**. European Sport Management Quarterly. 1-21.
۳. Al-Hothali, H. M. (2018). **Ethics of the Teaching Profession among Secondary School Teachers from School Leaders Perspective in Riyadh**. International Education Studies. 11 (9), 47-63.

٤. Boon, H., Maxwell, B. (2016). **Ethics Education in Australian Preservice Teacher Programs: A Hidden Imperative?** Australian Journal of Teacher Education, ٤١ (٥), ١-٢٠.
٥. Burton, L.J., Peachey, J.W., Wells, J.E. (2017). The Role of Servant Leadership in Developing an Ethical Climate in Sport Organizations. **Journal of Sport Management**, 31(3): 1-37.
٦. Cremin, T., & Arthur, J. (٢٠٠٦). **Learning to teach in the primary school**. Routledge.
٧. Criollo-C, S., Moscoso-Zea, O., Guerrero-Arias, A., Jaramillo-Alcázar, A., & Luján-Mora, S. (20210). **Mobile Learning as the Key to Higher Education Innovation: A Systematic Mapping**. IEEE Access. 9, 462-476.
٨. Häggström, Felix; Borsch, Anne Sofie; Skovdal, Morten (2020). **Caring alone: The boundaries of teachers' ethics of care for newly arrived immigrant and refugee learners in Denmark**. **Children and Youth Services Review**, 117(105248). <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105248>
٩. Karacam, A., Bulgurcuoğlu, A., Sivrikaya, K., & Canli, U. (2020), “**The Effect of Physical Education and Sports Teachers' Ethic Position on Attitudes towards Profession**”, Ambient Science, 7(1), P. 44-49.
- Chapman, A., Forster, D., & Buchanan, R. (2013). "The Moral Imagination in Pre-service Teachers' Ethical Reasoning". Australian Journal of Teacher Education, 38 (5), 131-143.
١٠. Puiu, S. & Ogarca, R. F. (2015). **Ethics Management in Higher Education System of Romania**. Procedia Economics and Finance. Vol. ٢٣: ٥٩٩-٦٠٣.
١١. Rissanen, I., Kuusisto, E., Hanhimäki, E., & Tirri, K. (2018). **The implications of teachers' implicit theories for moral education: A case study from Finland**. Journal of Moral Education; 47 (1), 63-77.
١٢. Semradova I, Hubackova S. (2016). **Teacher responsibility in distance education**. **Procedia -Social and Behavioral Sciences**; 217: 544-550.
١٣. Shapira - Lishchinsky, o. (2019). **The implicit meaning of TIMSS: Exploring ethics in teachers' practice**. Teaching and Teacher Education, 79 (1), 188 -197.
١٤. Shapira - Lishchinsky, o. (2020). **The implicit meaning of TIMSS: Exploring ethics in teachers' practice**. Teaching and Teacher Education, 79 (1), 188 -197.
١٥. Soleimani, N., & Lovat, T. (2019). **The cultural and religious underpinnings of moral teaching according to English language teachers' perceptions: a case study from Iran**. Journal of Beliefs & Values, 40 (4), 477-489.
١٦. Unlu, M. (2018). **An evaluation of occupational ethical values of geography teacher candidates in Turkey**. Educational Research and Reviews, 13 (2), 68-73.
١٧. Wu, L. (2013). Social network effects on productivity and job security: evidence from the adoption of a social networking tool. **Information Systems Research**, 24(1).
١٨. Zhaolin, j. (2017). **Teacher Conduct: A Survey on Professional Ethics among Chinese Kindergarten Teachers**. International Journal of Learning, Teaching and Educational Research, ١٦ (٩), ٩٨-١١٣.

